

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVII (31)

Štev. (No.) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. januarja 1978

Zvestoba svobodi, resnici in pravici

Tak je bil naslov uvodnika, ki ga je napisal Miloš Stare v številki Svobodne Slovenije, ki je pred 30. leti, to je 1. januarja 1948, prvič izšla v Argentini. Samo par desetih političnih emigrantov je bilo tedaj tukaj. Nekateri so delali na državnih javnih delih na stavbišču, ki se sedaj imenuje Barrio Saavedra. Med temi je bil tudi dr. Janež, ki je v mali leseni baraki vršil nočno zdravniško službo. V tisto barako se je Stare k njemu večkrat zatekel po končanem delu in v tisti mali baraki je koncem decembra 1947 napisal prvi uvodnik v Argentini. Ker mu je bila doba okupacije in revolucije še v živem spominu, je uvodnik tudi neke vrste pričevanje. Obenem pa nam kaže naše cilje, ki so danes prav tako aktualni kot so bili tedaj.

Ponatiskujemo ga v tej številki, ko Svobodna Slovenija začneja 31. leto svojega življenja v Argentini. To so glavni odlomki uvodnika pred 30. leti v prvi številki Svobodne Slovenije od 1. januarja 1948.

Uredništvo

Aprila leta 1941 so malo, lepo slovensko zemljo in slovenski narod razkosali in razdelili med seboj trije okupatorji: nemški nacisti, laški fašisti in Madžari. Bil je to mesarski posel, ki je na slovenskem narodnem telesu odprl težke rane.

Toda to je bil še začetek. Okupatorji so kmalu pokazali, da hočejo zaradi svojih imperialističnih teženj slovenski narod tudi uničiti, če ne bo klonil. Prvi so začeli nacisti: množično izseljevanje, prepoved slovenskega jezika, šol, verskih obredov, zapori, streljanja, koncentracijska taborišča, požiganje celih naselij. Italijanski okupator je najprej kazal, da obsoja nacistično početje, toda ni minilo leto dni, pa je že sam tekmoval z njim in to z istimi sredstvi in istim nasiljem v borbi proti slovenskemu narodu. Madžarski okupator je tudi doprinesel svoje.

S kriminalno lokavostjo pa so se pridružili fašistično-nacistični fronti uničevalcev slov. naroda slovenski komunisti. Za nas je to razumljivo, ker vemo, da nobena komunistična stranka na svetu ne dela za korist naroda, kateremu pripada, ampak je le slepo orodje moskovske centrale, ki hoče vsem narodom vsiliti diktaturo komunističnih strank in tako preko njih boljševiški imperializem. Vsak komunist mora biti po naročilu iz Moskve pri zasledovanju tega cilja pripravljen uničevati lastni narod in umoriti tudi lastno mater, če to zahteva interes njegove stranke kot izvrševalke navodil iz moskovske boljševiške centrale.

Tako je bilo tudi v Sloveniji. Še po zlomu Jugoslavije, vse do 22. junija 1941 so se slovenski komunisti navduševali za Hitlerja in z odobravanjem sprejemali tiranske odredbe nacističnih gaulenterjev proti Slovincem. Stalin in Hitler sta bila po izjavah slovenskih komunistov edina sposobna urediti Evropo in ves svet.

Po nemško-ruskem spopadu pa so slovenski komunisti prejeli iz Moskve nalog, da izrabijo izredne okupacijske razmere, zanetijo na Slovenskem državljansko vojno ter pripravijo pot do oblasti komunistični stranki. Priznati je treba, da je bila to težka in v normalnih razmerah neizvedljiva naloga, če upoštevamo, da v Sloveniji ni bilo niti 3% komunistov. Toda komunisti so izrabili dejstvo okupacije in vojne razmere ter enostavno vse Slovence, ki niso hoteli poslušati diktatorskih navodil iz Moskve, proglasili za fašiste in izdajalce. Pod krinko, da se borijo proti fašizmu in izdajalcem, so začeli pobijati Slovence in uničevati slovenski narod.

Na drugi strani pa so okupatorji proglasili Slovence za komuniste in pod

firno borbe proti komunizmu so morili in pobijali Slovence in požigali slovenske domove. Obenem sta nemški in italijanski okupator podpirala komunistične partizane z orožjem in municijo.

V tej satanski igri slovenski narod na eni strani ni klonil pred nacističnim in fašističnim nasiljem. Dokazal je s tem svojo življenjsko silo. Z vsemi sredstvi pa se je na drugi strani uprl boljševizaciji Slovenije, obenem pa se kot predstraža zapadne Evrope upiral navalu boljševizma, ki je hotel preko slovenskega narodnega groba prodirati proti zapadu.

V teh strahotnih časih skoro ni bilo poštenega Slovence v domovini, ki ne bi nestrpno čakal izida vsake številke lista „Svobodna Slovenija“. Vse od novembra 1941, ko smo videli prvo številko, pa do leta 1944 je to tajno glasilo zaslužnih in trpečih Slo-

cev vodilo borbo proti nasilju okupatorjev in divjanju komunistov. Stalo je na braniku pravic slovenskega naroda ter Slovincem tolmačilo resnico v morju laži in klevet, ki so jih sipali viri fašistične, nacistične in komunistične propagande. Skozi vsa leta je kluboval nacističnim, fašističnim in komunističnim preganjalcem. Mnogo sodelavcev lista je moralo v zapore, umirali so v koncentracijskih taboriščih in nešteto so jih pobili domači komunisti. Vsi ti so se žrtvovali za svobodo, resnico in pravico. Preganjalci pa lista niso uničili. V podstrežjih, kletih in skrivališčih je tiskarnica kljubovala in namesto padlih sodelavcev so vstopali novi.

Danes v Sloveniji ni laških fašistov in nemških nacistov. Je pa v Sloveniji vključno temu še vedno najstrašnejše nasilje, ki ga izvajajo komunisti. Laž in krivica pa sta vsakdanja hrana, s katero krmi režim še vedno zaslužnjene Slovence. Laž in kleveta pa je blago, ki ga režim na debelo izvažna in razširja tudi med Slovenci Južne Amerike.

Naše delo zato ni končano. Dolžni smo nadaljevati delo, započeto že leta 1941 v domovini, pa smo ga moralni leta 1945 prekinili v izgnanstvu.

„Svobodna Slovenija“ je pred Vami. Prva številka v argentinski izdaji. Vse poštene Slovence v Južni Ameriki pozivamo, da se pridružijo naši borbi proti vsakemu nasilju in da vsi sprejmejo naše geslo: „Borba za svobodo slovenskega naroda, borba za zmago resnice in pravice!“

Ob vstopu v novo leto

Pred tridesetimi leti smo zaključili uvodni članek s pozivom, da se vsi združimo in povežemo v boj za svobodo slovenskega naroda, za zmago resnice in pravice.

Če pogledamo nazaj, nam pogled na našo emigracijo nudi lepo sliko. Ustanovili smo razna društva in organizacije, postavili smo si lastne in skupne domove; posamezniki ali njih družbe imajo lepa podjetja; uveljavili so se naši umetniki in športniki; izdali smo množico knjig; imamo revije, časopise, šole, tečaje.

Vse to je viden znak bogatega življenja naše emigracije ter sposobnosti in podjetnosti posameznikov. S ponosom kažemo vse to domačinom in slovenskim obiskovalcem iz domovine in drugih držav.

Če pa gre naš pogled v preteklost ob 30-letnici globlje, se bomo nujno zavedli, da ne smemo vrednotiti vsega, kar smo pridobili in organizirali le kot uspeh naše prizadevnosti in sposobnosti, kar vse naj služi samo nam. Vse storjeno in pridobljeno ima dvojno dolžnost: služiti nam samim, t. j. posamezniku in skupnosti, obenem pa morajo vse duhovne in materialne dobrine, vsi dosežki na umskem pridobitniškem področju biti nujna opora ali pomožna sila v delu za cilje, ki jih ima naša emigracija. Delu zanje se ne smemo odreči, dokler ne bodo doseženi; sicer bo upravičeno padel na nas očitek sebičnosti ter nezvestobe svojemu narodu in domovini.

Današnje stanje v domovini nekateri obiskovalci opisujejo pod vplivom osebnih interesov, površnega opazovanja ali pa bistvo iz različnih razlogov

zamolčijo. Vso resnico je povedal nedavno slovenski izobraženec obiskovalcu iz emigracije, ko je dejal: „Komunizem je prinesel slovenskemu narodu tako duhovno in moralno razdejnanje, da izgleda, kot bi načel že korenine, ki dajejo narodu življenjski sok. Ko pride do svobode, se bodo morali najmanj trije rodovi na moč prizadevati, da bodo rešili slovenski narod propada in ga očistili strupa, ki ga že več kot tri desetletja vceplja komunizem.“

Vem, da bodo nekateri na vse to rekli, da še nobena emigracija ni spremenila režima v domovini. Res je. Emigraciji ni dano, da bi odločala. Ima pa možnost, da na odločitve drugih vpliva in da s svojo enotnostjo in pravilno usmerjeno aktivnostjo k spremembi pripomore in da njena vztrajna prizadevanja v tej ali drugi obliki rodijo sad.

Poleg tega se ideološko jasno opredeljena in načelno močno zakoreninjena emigracija ne sprašuje, če bo uspela ali ne. Zaveda se svoje dolžnosti, dela, vztraja in se žrtvuje.

Ne pozabimo tudi, da so nam desetletja izseljenstva prinesla novo nalogo: kako doseči, da bodo naši mladi rodovi, rojeni že v svetu, razumeli nas in naše cilje. Kako jih pridobiti, da se bodo pridružili boju za svobodo slovenskega naroda, resnice in pravice. Prvi korak je, da sami spoštujemo svobodo, ki temelji na krščanskih osnovah, da sami ne lažemo in da sami ne delamo krivice.

Danes v Sloveniji še ni svobode. O tem normalen človek ne dvomi. Komunisti že več kot tri desetletja lažejo in prikrivajo resnico, ki je ne smejo poznati doma ne v svetu. Krivice, ki jih trpi slovenski človek, predvsem veren, so boleče. Zakrite pa so z molkom trpečih, z zadržanimi solzami in s tiho bolečino v srcu. —

Pred 30 leti je Svobodna Slovenija zaklicala: Zvestoba svobodi, resnici in pravici!

Ta klic danes, ko vstopa v 31 leto življenja v Argentini, ponavlja in ga bo ponavljala, dokler v Sloveniji ne bo svobode, dokler naša zgodovina zadnjih 40 let ne bo doma in v svetu prikazana v čisti resnici in dokler bo kak Slovenec trpel krivice, ker je narodno zaveden, ker je veren in ker zvesto izpolnjuje zadnje naročilo naših mrtvih mučencev: vztrajajte!

To so naše noveletne misli, želje in voščilo.

M. S.

Paulo VI a los jóvenes

El Papa Paulo VI al celebrar la Undécima Jornada Mundial de la Paz, el primero de enero, destacó el lema que animará este año a toda actividad apostólica: “No a la violencia, sí a la paz”. Hizo además un llamamiento a la juventud, diciéndole que, a menudo, la violencia es causada por quienes se sienten marginados de la sociedad. Este es el texto del mensaje papal:

“La juventud en el mundo, atraviesa por un trastorno en la sociedad, causada por la deshumanización de las condiciones de vida. Estas condiciones causan, sobre todo entre los jóvenes, frustraciones que motivan reacciones de violencia y agresión contra ciertas estructuras y circunstancias en la sociedad contemporánea, la que trata de reducirlos al papel de simples instrumentos pasivos”.

“Pero la resistencia intuitiva u organizada de la juventud está dirigida no sólo contra esas penosas condiciones, sino también contra una sociedad redundante de bienestar material, de satisfacción y gratificación, pero huérfana de ideales y de un sentido de valor de la vida”.

“¿Quién es esta gente violenta en una sociedad que está desacralizada, sin espíritu y sin amor? Muy a menudo, demasiado a menudo, aquellos que efectúan tales actos intolerables son los olvidados, los ignorados, los rechazados, los despreciados que sienten que no son amados. Estas personas ansiosas de tener más que de ser, son testigos y, a menudo víctimas de la injusticia del fuerte o, en algunos casos conocidos, de la violencia estructural de algunos regímenes políticos. ¿Cómo pueden no sentirse como ovejas perdidas en esta sociedad anónima que los crea y que frecuentemente los abandona sin una escala fija de valores? En lo íntimo de su corazón, ¿acaso estos “huérfanos” no aspiran más bien a una sociedad maternal más que a una sociedad madrastra?”.

“Vosotros tenéis una receptividad extraordinaria y una alegre disponibilidad que infortunadamente los adultos a veces, han perdido u olvidado. Vosotros también jóvenes tenéis vuestra palabra fresca, nueva, original, para ser dicha y ser escuchada por vuestros mayores. Pronunciad esta palabra de paz, este no a la violencia, con energía, con fuerza, con la fuerza de vuestros corazones puros, vuestros ojos claros, vuestra alegría de vivir. Pero vivid en un mundo donde la justicia y la paz estén juntas”.

Poročilo iz Ljubljane

4. avgusta je v ljubljanskem Kliničnem centru rano zjutraj umrl dr. Dušan Pirjevec, s partizanskim imenom Ahac. Bil je redni profesor za svetovno književnost na filozofski fakulteti ljubljanske univerze.

Ahacova vloga v revoluciji je bila neizpodrogljiva: kot eden znanih „vojvod“ je lastnoročno likvidiral množico nasprotnikov. Gotovo ga je kasneje vest vnemirjala do tiste mere, da je iskal uteho v pijači — to pa je pripeljalo do ceroze jeter in smrti.

apxag;

Pa tudi Ahacova poveljska vloga je bila žalostna: bil je mogoče najglasnejši pridigar nihilizma, popolne nesmiselnosti življenja. Vprašanje je, koliko je on vsaj posredno s svojimi predavanji in spisi vplival na „zlato mladino“, ki je pred leti v Sloveniji iskala izhod iz težav v samomorih.

Nekaj ur pred smrtjo je Pirjevec zahteval duhovnika. Namesto tega so mu poslali psihiatra prof. dr. Leva Milčinskega. Po razgovoru z njim je Pirjevec ponovno prosil duhovnika. Stalno je spraševal tiste, ki so bili pri njem, ali je po smrti kaj, ali ga čaka Bog. Duhovnik je bil že na poti k njemu, pa je Pirjevec prej umrl, preden je ta prišel k njemu.

31. oktobra je odjeknila po Sloveniji druga smrt — namreč smrt 34-letnega glavnega urednika „Dela“ Mitja Gorjupa. Nenadoma je umrl v Novi Gorici, kjer je imel družinsko stanovanje, za srčno kapjo, kot je bilo sporočeno. A po Sloveniji se šušljajo druge stvari.

Da je bil Gorjup izredno sposoben žurnalista, je razvidno že iz tega, da so ga 27-letnega imenovali za glavnega urednika „Dela“. Tudi v glavnem drži, da je v sedmih letih svojega urejevanja pripeljal „Delo“ do tega, da ga imajo za najboljši časopis v Jugoslaviji. Vzrok smrti je bil pa menda Gorjupova odločna zahteva, da „Delo“ o „Jovankini zadevi“ odkrito poroča. Tej zahtevi so se postavili po robu oblastniki. Prišlo naj bi do krepkega spora, ki naj bi — po prvi verziji — že prej na srcu bolnemu Gorjupu povzročil srčno kap, po drugi verziji pa naj bi dali Gorjupu tovariši revolver, češ: „Sam veš, kakšna je tvoja dolžnost.“ Od trenutka smrti pa vse do pokopa je bila ob njegovem trupu navzoča UDBA.

Omenil sem „Jovankino zadevo“. Kaj je v ozadju le-te? Nobenega dvoma ni, da je ozadje politično: Jovanka je s svojim vplivom pri Titu favorizirala prosovjetske srbske oficirje. Vedno glasnejše pa postaja mnenje, da je bil tudi „stari“ vpleten v vso zadevo. Ker je njegov mit danes za Jugoslavijo tako notranje kot zunanje politično nenadomestljiv, je slovensko in hrvaško partijsko vodstvo, ki je prozahodno orientirano, žrtvovalo le Jovanko, Tita pa strogo nadzira: po vsakem obisku tujine mora o svojih razgovorih najvišje-

mu partijskemu forumu takoj natančno poročati.

Danes je v Sloveniji čutiti v zraku nekakšno negotovost, ki se poraja iz govorice okrog „Jovankinega primera“ in bližajoče se Titove smrti, iz gospodarskega kriminala (nedelavnost na uradih, podkupljivost, pomanjkanje življenjskih potrebščin kot elektrike, plina, žarnic in cementa v zadnjem času), inflacije, brezposelnosti... Mnogi vojaški manevri in nekakšna stalna navzočnost vojske hočejo ustvarjati vtis varnosti, v resnici pa živčnost samo še veča.

Še nekaj novic o Cerkvi.

Tipična za zadnji čas so mnoga pridobivanja mladih duhovnikov za sodelovanje s partijo, to je, za špijoniranje. Žal ima človek vtis, da se jim tu in tam kdo vda.

17. oktobra je priredil predsednik izvršnega sveta Slovenije Marinc v vili „Podrožnik“ kosilo v čast 75-letnemu ljubljanskemu nadškofu. Nadškof Pogacnik ob tej slovesnosti ni imel ravno najbolj srečne ure. Med drugim je rekel: „Katoliška duhovščina Cerkve na Slovenskem ni le lojalna do naše samoupravne družbe, temveč je s srcem in voljo privržena naši družbi.“ S tem je nadškof ponovil napako, ki jo ponavlja vsako leto ob novoletnem sprejemu na verski komisiji, da je namreč dal eminentno politično izjavo in to ne le v svojem imenu, ampak v imenu članov slovenske Cerkve. Za takšne izjave nima nobenega mandata, poleg tega pa izjava tudi ne drži.

Slovenska partija je hotela slavljenca ob življenjskem jubileju odlikovati, pa je prišla prepoved iz Beograda, češ da bi odlikovanje nekdanjega jetnika režimskih zaporov lahko pomenilo njegovo rehabilitacijo.

Mariborski škof Držeknik ima kostnega raka in grozno trpi. Ostaja pa na svojem mestu verjetno tudi zato, da vsaj malo kroti svojega pomožnega škofa Grmiča, kajti Grmič ostaja Grmič. Zanimivo ga je pred kratkim karakterizirala „Družina“, katere soizdajatelj je on sam: „Škof Grmič še naprej oznanja vero v osvobodilni evangelij, rad posega po marksističnih teoretih o Kristusu, krščanstvu, ne zakriva svojih simpatij do samoupravne družbe, marksist in kristjan mu hoče biti v podobnem razmerju kot brat in sestra.“ Vsi upamo, da ne bo postal mariborski redni škof, kajti to bi bila za slovensko Cerkve katastrofa.

Pisemska akcija Narodnega odbora za Slov. pred nekaj meseci gre UDBI nemalo na živce. Ko bi bila pisma razposlana v še večjem številu, bi utegnili narediti veliko dobrega. Sicer bo pa vsaka taka akcija vašo mrežo izpopolnila, kar v ombo delo olajšalo. Gotovo so s tem v zvezi velike žrtve (v času, denarju), a danes je to edini način vplivanja na dogajanje v domovini. In kdor ima domovino rad, ne bo križem rok gledal, kako jo brezdušni sistem načrtno uničuje. 1. p.

Iz božičnega pisma vsem dobrotnikom, poverjenikom in prijateljem Družbe sv. Mohorja v Celovcu

...Še eno posebnost, ki nas bo vse družila, bodo imeli letošnji božični dnevi: Prebivalci bomo po slovenskih družinah v zamejstvu in zdomstvu „Škofa Rožmana“ — s. del njegovega življenjepisa. Veliko je Mohorjeva žrtvovala za to knjigo. Vemo, da bo finančna žrtev za vsakega, ki si jo bo nabavil. Svoj čas je prerok Jeremija svaril svoje ljudstvo, ko je čutil, da prihajajo hudi časi. Časi so prišli in Jeremija je s svojim ljudstvom trpel. Ljudstvo so odpeljali v izgnanstvo in Jeremija je šel z njim.

Škof Rožman je bil preroku v marsičem podoben. Učil je, svaril je, trpel je, obrekovan in obsojen je bil. Šel je s svojimi v tuje dežele, ostal je pri njih, zbiral jih je, tolažil jih je, trpel je z njimi in zanje, še ob svoji smrtni uri je molil zanje. Njegov življenjepis ima misijonsko nalogo. Ob prebiranju tretjega dela naj ostane zamejski in zdomski Slovenci, zlasti še vsi otroci slovenskih družin na Koroskem, v Ameriki, v Argentini in vsepovsod po širnem svetu, zvesti Rožmanovim naukom in idealom! Vsem, ki Rožmanovo knjigo razpečavate, iskrena hvala! Prepričan sem, da bomo vsi skupaj knjigo tudi finančno zmogli...

Se enkrat vsem prsirena voščila in lepe koroške pozdrave!

Msrgr. dr. JANEZ HORNBOCK
ravnatelj DSM

DISIDENTI V VZHODNONEMŠKI PARTIJI

BARBARSTVO SOVJETSKEGA SISTEMA

V Vzhodni Nemčiji se je s 30 strani dolгим proglasom pojavila „Federacija nemških demokratičnih komunistov“, kakor so si nadeli naslov, ki pravi, da črpa svoje ideje iz zahodnoevropskega „evrokomunizma“. V organizacijo je vključena vrsta visokih in srednjih vzhodnonemških partijskih funkcionarjev ter tvorijo neke vrste opozicijo obstoječi in vladajoči vzhodnonemški partiji. Prva, ki je o tej organizaciji poročala, je bila zahodnonemška revija Der Spiegel (Ogledalo).

V proglasu BDKG (Bund demokratische Komunisten Deutschland) zahteva „zdrženo, nevtralnost in neoboroženo Nemčijo, v kateri bodo socialdemokrati, socialisti in demokratični komunisti imeli večino nad konzervativnimi silami.“ Proglas obsoja kot neizvedljivo Lenino načelo o „demokratični enopartijski državi.“ Nadalje zapiše, da je „več državljanih Sovjetske zveze in Vzhodnoevropskih držav izgubilo življenje

zaradi barbarstva sovjetskega sistema od leta 1945 dalje, kakor pa jih je padlo v Hitlerjevi Nemčiji.“

Proglas zavrača teorijo diktature proletariata, enopartijski sistem in hegemonijo Sovjetske zveze nad drugimi državami. „Smo za odpravo državne religije marksizma-leninizma. Znanost, kultura in literatura, sploh vse duhovno življenje mora biti svobodno, neregulirano.“

V proglasu BDKD piše, da če bi Marx in Engels danes pisala svoj „komunistični manifest“, bi ga verjetno začela: „V Vzhodni Evropi se je dvignil duh, duh zahodnoevropskega komunizma“. Zatem citira nekatere izjave španskega partijskega vodje Carilla ter poziva Vzhodne Nemce, naj se zavzamejo za „večstrankarski sistem, za neodvisen parlament ter neodvisno sodstvo in za pravico do svobode mišljenja, združevanja in organiziranja.“

Fidel Castro deli sv. pisma

Marsikateri izletnik, ki se vrne v domovino, ki jo je zapustil, ko je bila pogreznjena v žalost in revščino, še bolj pa tujec, ki potuje preko naše zemlje, poln hvale pripoveduje, kako lepo je tam: kako dobro žive ljudje. Kako je vse čedno in urejeno, kako je versko življenje svobodno. Navadno ne pozabi prijaviti, da ni vse res, kar pišejo protikomunistični časopisi o komunizmu v naši domovini, da je sedaj „vse čisto drugače“, kakor je bilo. Vemo, da taki vtisi in take sodbe ne odgovarjajo resnici, ampak so le odsev vabljivih in varljivih videzov, bistva pa ne dosežejo.

Zdi se nam, da je ljubljanski katoliški tednik Družina naseljen takimi videzovi, ko v svoji številki z dne 11. decembra piše, kako kubanski „Tito“ Castro lepo govori o veri in kako je po njegovem posredovanju Biblična družba z Jamaike smela poslati na Kubo 250 izvodov svetega pisma. Najbolje bo, da to pisanje kar ponafisnemo:

Biblična družba z Jamaike je v začetku meseca pripravila pošiljko 250 izvodov sv. pisma, da bi jih poslala na Kubo. Novico je dal objaviti sam kubanski predsednik Fidel Castro v glasilu Komunistične partije Granma. Castro je ob tej priložnosti izjavil, da se je za nabavo svetopisemskih knjig dogovoril sam, ko je oktobra obiskal Jamaiko...

Državni predsednik med pogovori ni skoparil s izjavami o veri, ki jih je prinesla domača tiskovna agencija, razširila jo po svojih zelenih celinah.

„Po zlomu diktatorskega režima in po zmagi revolucije je prišlo do velikih sporov s cerkveno hierarhijo, ki se je postavila v bran diktatorja Fulgencia

Battista, a to je bila Cerkev bogatašev,“ trdi Fidel Castro. Njegov režim, poudarja, pa ni nikoli nikogar preganjal zaradi verskega prepričanja. Današnja razmerja so bistveno drugačna, primas kubanskih katoličanov Cesare Zaechi pa je „izredno inteligent in sposoben mož“.

Kubanski voditelj se je razgovoril tudi o svojih pogledih na vero. „Kristus je bil velik revolucionar in njegov nauk je veljal revežem. Boril se je proti zlorabi in ponižanju moralnega človeka. — Vsi vemo, kaj je v starem Rimu pomenilo veljati za kristjana. Bilo je huje, kot če se danes izreče za komunizem v Pinochetovem Čilu.“

Agencija Prensa Latina poroča, da je Castro povabil cerkveno hierarhijo v „skupni boj za uresničitev socialističnih načel, za dobro vseh ljudi, za njihovo srečo“.

„Socializem si prizadeva za človekovo osvoboditev, zakaj bi moral izključiti iz družbe pravico do verskega prepričanja? Osebo pa sem prepričan, da vsiljevanje vere rodi slabe kristjane, kot rodi dogmatično vsiljevanje načel marksizma-leninizma slabe komuniste.“

Na to poročilo, ki nam hoče prikazati Castra kot katoličanom naklonjenega državnika naj nam bo za primerjavo dovoljeno povedati, kako sodi o Castru in njegovem režimu francoski fotograf Golendorf. To poročilo je prinesel 15. decembra goriški Katoliški glas. Golendorf, prepričan Castro-komunist pravi, da je na Kubi v taboriščih po cenitvah internirancev med osemdeset do dvesto tisoč ljudi. Golendorf so prijeli, ker je hotel v Francijo prenesti knjigo pesmi kubanskega pes-

MEDNARODNI TEDE

V ČILU so včeraj (4. t. m.) imeli referendum, kjer so glasovali za ali proti mnenju Združenih Narodov glede spoštovanja človeških pravic v tej državi. Proti referendumu je bilo precej opozicije celo v sami vojaški junti, kjer sta predstavnika mornarice in letalstva oporekala, in prenesla na predsednika Pinocheta odgovornost izida.

V INDIJI je letalo Jumbo Jet indijske letalske družbe eksplodiralo v zraku in padlo v morje v bližini Bombaja. Ni bilo preživelih. V letalu je bilo skupaj 213 ljudi.

KUBANSKI diktator Fidel Castro je ponovno izjavil, da Kuba ne bo umaknila „vojaških svetovalcev, ki se nahajajo v Afriki. Številno teh „svetovalcev“ presega deset tisoč.

BASKOVSKA DEŽELA ima, od zadnjega dne lanskega leta, avtonomijo, prav kakor že prej Katalonci. Sedaj se za podoben status poteguje tudi Galicija. Počasi bi španija sploh razdeljena na popolnoma avtonomne dežele.

ANDREOTTI krmari v novi italijanski politični krizi. To mu je nudilo priliko, da je krščanska demokracija ponovno izjavila, da ne bo sprejela v vlado komunističnih ministrov. Pač pa dopušča da sodelujejo strokovnjaki, ki jih do- loči KP.

V ETIOPIJO in njen boj v Somalijo se vedno bolj vmešava Sovjetska Zveza. Sedaj je skupaj s Kubo organizirala letalski most, da pomaga etiopijskim četam. Velik del teh čet sploh sestavljajo kubanski vojski z ruskim orožjem. Zgodovina se ponavlja...

nika Padilla, ki je kritiziral Castra. Dobil je deset let prisilnega dela v taborišču. Ta leta so ga temeljito ozdravila castrizma in komunizma vseh vrst.

Če hočemo poznati razmere na Kubi, ne bomo šli iskati novic v uradno glasilo partije, ampak bomo vprašali o tem žive priče kot je gornja, ali pa ljudi, ki so videli turobne razmere na nekdanji sicer ne bogati a srečni Kubi. Ti drugače govorijo kot članek v Družini.

Fidel Castro deli sveta pisma! Koliko? Dvestopetdeset za deset milijonov katoliških kubancev: petindvajset izvodov na milijon! To je tako, kakor če bi maršal Tito poslal slovenskim katoličanom štirideset izvodov sv. pisma: Kakih osem izvodov koprski škofiji, štirinajst komadov ljubljanski, osemnajst pa lavantincem, ker jih je več in bolj pridni so.

Castro, ki je to darilo razbojnal celemu svetu, prav gotovo tega ni storil z namenom, da bi gojil versko življenje svojih podložnikov, ampak da bi, kot sam pravi, ljudje spoznali pravo podobo Kristusa. Po njegovem ni bil

Budalasta moč hitro obnemore.

Slovenski pregovor

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Kaj se bo v Argentini zgodilo v letošnjem letu, nihče ne more prerokovati; nekateri še celo dvomijo, če bo šlo po sreči Svetovno nogometno prvenstvo, ki bo državo stalo najmanj 200 milijonov dolarjev. Je pa leto 1977 bilo leto, v katerem se je vladi, ki je nastopila 24. marca 1976, posrečilo izpeljati vsaj dve stvari: skoro uničiti prevratništvo in zmanjšati inflacijo, v primeri z letom 1976.

Prevratništvo je skoro popolnoma na tleh, dasi od časa do časa še opleta s svojim terorističnim repom, medtem ko je bila zaježitev inflacije prav za prav veliko težja zadeva, in to v veliki meri po krivdi argentinskega potrošnika samega.

Vsakdo se pritožuje na težkim osebnim finančnim stanjem, pa so bile n. pr. prav vse vstopnice za motorno dirko Grand Prix, ki bo 15. t. m., razprodane tretji dan po izdaji; skoro vsi vlaki in avtobusi iz Bs. Airesa v Cordobo, Bariloche, Mar del Plato in druge izletniške kraje so do zadnjega razprodani do konca januarja. Nogometna igrači so povsem zasedeni, četudi igrajo sredi tedna. Dasi bivši argentinski gospodarstveni minister Alsogaray napoveduje prihodnjo „gospodarsko katastrofo“ za Argentino za letošnji marec — pred tem jih je napovedal že nič koliko, podobno, kakor neka protestantska verska ločina od časa do časa konec sveta —, dejstvo je, da veliko število argentinskega prebivalstva odlično živi, spet druga večina dobro, jih je pa tudi množica, ki se

mesija, ne učitelj nadnaravnih resnic, ne razlagalec božje postave, ampak revolucionarja. Saj nam je menda še v spominu poplava filokomunističnih izdaj sv. pisma, ki so jih širili po Južni Ameriki, kjer je bila božja beseda ilustrirana s slikami množic iz dvignjenimi pestmi in s portreti oboževanega revolucionarja Che Guevara, ki naj bi bile sestaven del svetopisemske resnice in njene razlage.

Fidel Castro ni znal zamolčati namena, zaradi katerega je uprizoril to svetopisemsko ropotanje: Vabi kubansko cerkveno vodstvo „na skupni boj za uresničitev socialističnih načel za dobro vseh ljudi, za njihovo srečo.“ Mož, čigar hude težave njegovega vladanja so znane, potrebuje priprege k vozu, ki se ne premika več. Koga je lažje pridobiti, kakor naivne kristjane, ki po celem svetu predstavljajo neizčrpen kader koristnih budal in ki so vsi srečni, če jim komunizem da le eno brc, ko so pričakovali dve.

Komu bodo naši slovenski rojaki tam „ob plotu“ med eno in drugo deželo in med eno in drugo novico verjeli? Žbk.

komaj prebijajo skozi mesec. Tem zadnjim bi moral kateri koli gospodarski minister posvetiti v letošnjem letu čim več pozornosti.

Če že lansko leto ni mogel, namerava Martínez de Hoz to storiti letos. Vsaj tako kaže iz napovedi letošnjega argentinskega državnega proračuna: centralna banka da ne bo tiskala denarja za financiranje deficitnih državnih podjetij; državni deficit, da ne bo presegel odstotek narodnega produkta ter bo financiran s posojili na domačem trgu kakor v mnogih drugih gospodarsko zdravih državah; kar bo še ostalo podjetij v državnih rokah, jih država ne bo financirala z več kot 175.000 milijoni pesov, kar predstavlja le 0,8% narodnega dohodka.

Največje finančne izgube prizadevajo državi železnice — dnevni deficit še vedno znaša 400.000 dolarjev — ter pošta. Zato so že bila objavljena nova zvišanja tarif: za plin, elektriko, promet itd., ne da bi pozabili na zvišanje bencina in petroleja. Povišanja se sučejo med 35 in 60 odstotki. Martínez de Hoz je sicer izjavil, da „so to zadnje masivne povišice tarif na podlagi programa, začrtanega januarja 1977,“ ni pa povedal, kakšen januar je začrtal za letošnje leto. Nihče ne dvomi, da bo inflacija še vedno spremljala argentinsko gospodarstvo in tudi nihče ne verjame, da bo dosegla samo nadaljnjih 80% do konca letošnjega leta, kakor napoveduje Martínez de Hoz. Poleg drugega argentinskemu industrialcu in trgovcu primanjkuje smisla za skupno blaginjo. Kdor ima veliko, bi rad še več.

Argentinski izvoz je v 1977 dosegel rekordno številko 5.500 milijonov dolarjev. Tujih deviz je bilo konec leta v Centralni banki nad 3.200 milijonov dolarjev, dasi ima država zunanega dolga še vedno nad 5.000 milijonov dolarjev.

Zaradi 160% inflacije v 1977 je šlo veliko majhnih podjetij v konkurz, investicije od zunaj pa ne naraščajo tako hitro, kakor je vlada predvidevala. Še vedno v zunanjem svetu dvomijo nad „argentinskim gospodarskim čudežem“, dasi vedno manj. Argentinci sami imajo v bankah v inozemstvu še vedno naloženih nad 11.000 milijonov dolarjev, ki jih nikakor nečijo vrniti domov.

Za božič 1977 je vlada amnestirala 389 političnih pripornikov in objavila, da jih je obdržala v zaporih še 3.607. Za vrsto tkim. ugrabitelj ali izginotij pa opazovalci sedaj vedno bolj sklepajo, da gre za osebe odločene posameznih levicarjev umakniti se iz države, ker so ugotovili, da zaenkrat tu nimajo bodočnosti; v Zahodni Evropi, kamor baje odhajajo, pa se jim zaradi zaslepljenosti tamkajšnjih režimov odpira rodovitno polje za prevratniško delovanje.

Za letos napovedujejo tudi rešitev problema tkim. „četrtega moža“, se pravi, da bo gral. Videla postal predsednik države, vrhovni poveljnik vojske pa ne bo več on, temveč drug general.

Brez pojasnila je predzadnji dan lanskega leta odstopil minister za načrtovanje gral. Díaz Bessone ter je njegov resor začasno prevzel notranji minister Harguindeguy, za njim pa bo nastavljen gral. Laidlaw, dosedanji šef državne obveščevalne službe (SIDE). Pravijo, da je Bessone nasprotoval De Hozovi odn. vladni gospodarski politiki: svoboda trgovine, odprava državnih podjetij, in se ukvarjal s starimi idejami o korporativni državi.

Država se je doslej rešila izključne uprave petrolejske družbe YPF, Tandanoja (popravila ladij v baireškem pristanišču), ladijske družbe ELMA in ladjedelnice AFNE, prve dni januarja pa še električnega podjetja SEGBA, ki jih je vse spremenila v mešane zasebno-državne delniške družbe.

Od pozabljenih politikov se je konec 1977 oglašil stari vodja radikalne stranke Balbin, ki je napadel Videlov režim, ne da bi seveda podal kakršne koli nasvete za reševanje gospodarskih in družbenih problemov.

Za 1978 nobeden od Videlovih ministrov ni ničesar napovedoval, razen Martínez de Hoz, ki je dal izjavo, za katero ga pa nihče ne bo mogel ob koncu letošnjega leta zgrabiti, če se ne bo uresničila: „Če bomo v letu 1978 stvari postavili na svoje mesto (tu je mislil na vse argentinske prebivalce), potem bomo v letu 1979 lahko zapeli himno zmagovalstva.“

Odločen odgovor na „bolečo novico“

Komunistični režim v Sloveniji si na vse načine prizadeva, kako bi svobodne slovenske izseljence v svetu ovariral pri njihovem svobodnem ohranjanju slovenstva. Po svojih agentih skuša režim razpihovati spore po organizacijah, povzročati nesoglasja in vztrajno poudarja, da je vsako delovanje, ki ni po volji komunističnemu režimu „nepotrebna politika“. So pa komunisti v svojem razkrajnem delu tudi predrzni. Tak primer je v Sidneyu v Avstraliji, ko se je ljubljanska Izseljenska matica, ki naj bi ga podarila slovenskemu društvu v Sidneyu poslužila Prešernovega kipa, da bi prav Prešernov kip ponesel rdečo zvezdo med svobodne Slovence v Sydneyu.

Uredništvo avstralskih Misli je namreč dobilo obširno pismo od svojega švedskega naročnika in v decembrski številki objavlja urednik Misli izveček tega pisma pod naslovom „Boleča novica“. Izveček pisma glasi:

„...Da Slovensko društvo Sydney nabavlja Prešernov kip, gotovo že veste. Kot član sem včeraj slučajno zvedel, da bo našo skupnost ta „poklon Matice drago stal: zdaj je v pismu izrazil svojo voljo, ki se mi zdi v resnici pogoj, da bi morali biti pri sprejemu kipa obešeni zastavi republike Slovenije in pa Jugoslavije. Tako torej: Namesto naše stoletne narodne zastave — dve režimski z zvezdo. Namesto kulturne prireditve — politični miting. Na pove-

lje od zunaj — svobodnim avstralskim priseljencem slovenskega rodu. Kaj društveni odbor res ne čuti odgovornosti do lastne organizacije, ki je oz. naj bi bila neodvisna?...”

Urednik Misli p. Bazilij je dodal gornji objavi izvečka pisma komentar, ki po svoji lahkosti in odločnosti zasluži, da ga posredujemo vsem našim naročnikom in bralcem.

Odločen odgovor

Takole piše p. Bazilij:

Pismo je mnogo daljše in je bilo za objavo v „Križem avstralske Slovenije“. Prišlo je zadnji čas, ko je bil ta del Misli že napolnjen, obenem pa se mi zdi, da pričakuje moj odgovor in osvetlitev. Gre tudi za dovolj važno stvar in bi bil molk neupravičen. Saj pravi pregovor: Kdor molči, soglašal! Morda je prav v molku mnogih tisto zlo, ki povzroča, da svobodna Slovenija v svetu izgublja v odvisnosti trdnjavo slovenstva za trdnjavo. Seveda je z molkom v zvezi poniževalni strah, ki ga na sto rafiniranih načinov vcepljajo v izseljenska srca. Žalostno, a resnično dejstvo našega današnjega zdomstva. Ko bi bili Slovenci v letih 1917 in 1918 tako bojazljivi, bi ne prišlo do Majniške deklaracije in ne do proglasitve slovenske neodvisnosti. Kako nas danes gleda Janez Evangelist Krek iz večnosti? Kako nas gledata Prešeren in Cankar? In pokojni o. Bernard, častni član SDS,

ter še marsikdo?... Verjetno razumejo narod doma — naroda v svobodnem svetu pa se najbrž sramujejo v dno duše.

Prav je, da ste pisali na uredništvo; naj zve javnost in se pri tem kaj nauči (če se sploh še znamo kaj naučiti!). Še bolj prav pa je, da kot član Društva tudi z malo več odločnosti kot v pismu odkrito poveste svoje izvoljenemu odboru. Odkrivanje spomenika velikemu Prešernu naj bi bila vesela skupna slovesnost vseh članov, da, vseh sydneyskih rojakov, ne kajenje nekaterih darovalcem kipa. Vsi člani ste gradili zemljišče in skupni dom, zakaj bi ob taki slovesnosti ostali doma ali molče gledali, kako se kulturna prireditev spreminja v politično manifestacijo?

Na občnih zborih naj bi vsak član pošteno presodil, koga voli v odbor! Vsak član odbora, od predsednika do zadnjega odbornika, mora misliti na interese organizacije, ne morda na lastni prestiž tukaj ali celo kje za morjem. Nekateri tako radi zastopajo izseljence na raznih „piknikih“ z masko svojega odborniškega mesta in žanjejo prislilne aplavze — nobena izseljenska organizacija si jih ne bi smela privoščiti v odbor, če hoče ostati neodvisna in nepolitizirana. Danes je čas, ko bojazljivci ne more sedeti v odboru: sam se iz strahu prodaja — prodal bo tudi ustanovo, ki jo podaja „voditi“. Člani so dolžni storiti vse, da do takih „prodajnih pogodb“ vsaj za skupnost ne pride. Tudi molk podpisuje te „pogodbe“ — in to so najbolj žalostni podpisi tega trgovanja na

Novice iz Slovenije

CERKNICA — V salonu pohašiva podjetja Brest so 9. decembra sklenili razstavo dveh mladih domačink, akademskih slikarke Stane Sluga in akademske kiparke Milene Braniselj-Kranje. Ustvarjalci sta predstavili 16 kipov in 31 slik.

TOLMIN — Po tolminskih krajih kroži potujoča knjižnica. Bibliobus prevaža 6000 knjig in vaščani si morejo brezplačno za cel mesec izposoditi knjigo. Največ zanimanja je bilo za zgodovinske romane in za knjige o dogodkih iz zadnje svetovne vojne.

LJUBLJANA — Po prvih podatkih bodo v Sloveniji razna podjetja „pridelala“ v letu 1977 od 40 do 60 milijard dinarjev izgube. Pravijo, da za deveto otežuje še dejstvo, da niti občinski niti republiški sklad nimata nobenih sredstev za kritje izgub.

BOHINJ — Prenovljeni hotel Zlatorog je konec decembra ponovno odprl vrata turistom. Ima 74 sob s 166 posteljami, sedežev v gostinskih prostorih pa 291. Prenovili so ga od strehe do kleti, saj je bilo pri adaptaciji vedno kaj novega popraviti ali pridelati. Ima tudi lastno napravo za čiščenje odplaz. Ima torej vse potrebno za dober hotel. Problem pa je nastal pri osebjem. Kako so ga rešili do odprtja, ne vemo. Rabili bi namreč 33 gostincev, pa so jih našli v Bohinju le 8. Ker ni bilo posebnega odziva so se obrnili na gostinske šole in na zavode za zaposlovanje na štajerskem in v Pomurju.

LOZ — Delavci loške Kovinoplastike so svojemu tovarišu 28-letnemu Jožu Šumrada kupili aparat za čiščenje krvi — umetna ledvica. Doslej je Šumrada moral trikrat na teden v Ljubljano v klinični center, odkar je pred petimi leti zbolel.

LJUBLJANA — V Mestnem gledališču ljubljanskem so 18. decembra nastopili vrhunski jugoslovanski baletniki in baletna skupina „Lidija Sočlar“ iz Ljubljane. Program je obsegal odlomke iz Ravelovega Bolera, Lhotkovega Vraga na vasi, Banfieldovega Dvoboja, Debussyjeve Sonate, Minkusovega Don Kihota, Rossini-Britnovnega Divertimenta, Gounodovega Fausta, Čajkovskega Hrestača in Kozinove Na svoji zemlji.

LJUBLJANA — Karikaturist in književnik mlajše generacije Ivo Antič je izdal eno najbolj jedrnatih slovenskih pesniških zbirk z naslovom Trava. V zbirki, ki je izšla v samozaložbi, je deset poetičnih tekstov v svobodni japonski haiku obliki s po tremi verzji.

MURSKA SOBOTA — V zbirki Panonika Pomurske založbe je izšlo na 600 straneh velikega formata „Prekmursko šolstvo od začetka reformacije do zloma nacizma.“ Delo zajema več kot 400 let razvoja šolstva v Prekmurju, je pa istočasno tudi kulturna zgodovina Prekmurja. Pripravila sta ga Miroslav Kokolj, nekdanji ravnatelj soboške gimnazije in šolnik Bela Horvat. Vire in gradivo sta pisca knjige proučevala v arhivu Slovenije v pokrajinskem arhivu v Mariboru in v Slovenskem šolskem muzeju, razen tega pa

tudi v budimpeštanskem, szombathelyjskem in keszkém arhivu.

RAZKRIZJE — V tem kraju na meji med Slovenijo in Hrvaško gradijo novo šolo, ki bo imela devet učilnic, učilnico za glasbeni pouk pa telovadnico. Novo šolo bodo odprli s prihodnjim šolskim letom. V šolo hodi 240 učencev iz sedmih „krajevnih skupnosti“; posebnost šole pa je, da hodijo v to šolo tudi otroci iz bližnjih hrvaških vasi.

LJUBLJANA — V Narodni galeriji si že vrsto let žele, da bi se telovadna organizacija izselila iz stavbe. In telovadci seveda tudi, posebno ker žele večji prostorov. Že pred leti so začeli v telesno-kulturni skupnosti Center pripravljati načrte, po katerih naj bi do leta 1980 zgradili telovadno-rekreativni center. Zbrali so že tudi dokaj denarja, od športne stave in loterije, izdelali načrte in jih predložili Urbanističnemu zavodu. Tu pa se je zapletlo. Urbanisti so mnenja, da center v Tivoliju na vzhodnem delu letnega telovadišča ni primeren, ker razen drugih nevednosti uniči tekaško progo. Pravijo še, da bi Ljubljana potrebovala šest Tivolijev, s tem centrom pa bi „montažni kolos škatalaste oblike“ pregrobo kvaril z nestetičnim videzom podobno edinega večjega ljubljanskega parka.

MARIBOR — Pohorska vzpenjača je konec novembra praznovala tridesetletnico delovanja. Vzpenjača je še vedno ena najdaljših v Evropi; dolga je 2.450 metrov, prepelje 400 potnikov na uro, povezana pa je s celim sistemom smučarskih vlečnic, ki vodijo do smučarskih terenov.

MARIBOR — Mariborsko lutkovno gledališče je predstavilo novo, na staro slovensko narodno pesem naslovljeno uprizoritev „Pegam in Lambergar“. Odrsko opremo je izdelal Janez Vidic, spominja pa na panjske končnice, na katerih je bil pogosto upodobljen motiv na Pegama in Lambergarja.

MARIBOR — V sklopu centra za glasbeno vzgojo so v Mariboru odprli novo baletno šolo.

Umri so od 2. do 6. decembra 1978:

LJUBLJANA — Dr. med. Miran Hočvar, hematolog; Kati Čuk, up.; Lojze Repič, računovodja v p.; Mitja Staut, dipl. biolog; Feliks Eržen, mizar; Ludvik Ogrin, up.; Vera Prebil (91), vdova po profesorju; Francka Vresk, up.; Lizika Santovec r. Kar, bolnišnica strežnica; Palmira Kasesnik, slaviščična delavka; Franc Matko, borec za sev. mejo.

RAZNI KRAJI — Stane Dereani, prodajalec, Žužemberg; Anton Kepic, Sp. Gameljne; Janez Golob, Kamnik; Janez Steržaj (81), Rakek; Ivan Tomašek up. Podturn; Marija Pogačnik r. Premru, Cerknica; Antonija Fišter r. Kepic (75), gostilničarka v p., Brezovica; Janko Popovič, Hrst; Anton Zupan, up., Kranjska gora; Franjo Belak, Celje; Bogomir Zgajnar, klep. m., Mirna na Dol.; Albin Terčon, up. (77), Kranj; Viktor Volfant, Hrastnik; Marija Zavec, Lukovica; Konrad Lenasi, profesor, Celje; Josip Ogrizek (84), up., Novo Mesto; Drago Kranjc, up., Tržič; Alojz Samsa, delavec, Rakek; Marija Gole r. Bec (80), Hrastnik; Marija Es (Zvonarjeva), Mozirje; Terezija Serec, ek. tehnik, Murska Sobota; Marija Šemrl (70), up., Planina pri Rakeku; Jožica Plaskan r. Mrzelj, Braslovče.

Carter v Varšavi

ODKRITE IZJAVE

Severnoameriški predsednik Carter se je na svojem potovanju po šestih državah, ki ga je začel 30. decembra minulega leta, najprej ustavil v Varšavi, kjer je imel s komunističnim diktatorjem Gierekom razgovore o zadevi SALT, o človekovih pravicah in drugih evropskih problemih.

Carter je obiskal več poljskih zgodovinskih spomenikov in pozorišč, med njimi varšavski judovski ghetto, ki so ga nacisti razdejali leta 1943. Poljaki, ki so se zbrali ob cestah, po katerih se je Carter vozil, so mu vzklikali k dolgemu življenju.

Po razgovorih je imel Carter v Varšavi tiskovno konferenco, kot prvi ameriški predsednik, ki je imel tiskovno konferenco v komunistični državi. Časnikarjem je izjavil, da je Giereka opozoril na problem človekovih pravic, „da si je Poljska ena izmed komunističnih držav, ki jih še najbolj spoštuje med komunističnimi državami in dovoljuje precejšnje stopnjo svobode tiska in ve-

re.“ Protestiral je, da oblast ni dovolila časnikarjem neke disidentske revije dostopa na njegovo tiskovno konferenco in izjavil, da bo na vprašanja revije odgovoril pismeno.

Carter je tudi objavil, da bodo ZDA podelile Poljski novo posojilo 200 milijonov dolarjev za nabavo ameriških živil in žita, „ki ga tako nujno potrebuje.“ Prav tako je povedal, da mu je Gierek „obljubil, da bo dovolil Poljakom izseljevanje v ZDA, kjer se bodo mnogi lahko združili s svojimi sorodniki.“ Dejal je tudi, da ZDA ugotavlja sovjetsko dominacijo vzhodne Evrope, v katero je vključena tudi Poljska in dodal: „Poljski narod je od 2. svetovne vojne dalje zelo tesno povezan s Sovjetsko zvezo.“

Carterjeve odkrite izjave so ugodno odjeknile med poljskim prebivalstvom, prizadele pa so Gierekov komunistični režim ter v Moskvi izzvale reakcijo v hladnem poročanju Tassove agencije o Carterjevem obisku v Varšavi.

Osebnostne novice

Poroki. V soboto, 17. decembra 1977 sta se v cerkvi Fátima v Lomas de Zamora poročila Alberto Fernández in prof. Terezija Perharič. Za priči sta bila nevestin oče Janez Perharič in ženina mati Yolanda Fernández. Poročni obred je opravil msgr. Franc Novak.

V petek 23. decembra pa sta si v cerkvi El Señor de los Milagros v Moronu med poročno sv. mašo podelila zakrament sv. zakona zapr. knjig. Andrej Krivec in prof. Marija Silvija Kenala. Priči sta bila nevestin oče Jože Kenda in ženina mati Lelka Krivec. Poročni obred je opravil g. Jože Košček.

Poročila sta se 30. dec. 77. v cerkvi sv. Gabrijela v Vicente López gđ. Ana Marija Pleško in Guillermo Angel García. Priči sta bili nevestin oče g. Janez Pleško in ženina mati ga. Marta Dora Valdada de García. Poročni obred je izvršil g. Marjan Bečan.

Mladim parom iskrene čestitke in obilo božjega blagoslova!

Krsti. Krščeni so bili v slovenski cerkvi Marije Pomagaj dne 24. decembra 1977 Andrej Stanislav Černič, sin Petra in ge. Mateje roj. Marincek ter Marija Viktorija Mozečič, hčerka Jožeta in ge. Stanke roj. Marincek. Botrovali so Jože Mozečič in ga. Breda Križ ter Stanko Marincek in gđ. Lučka Marincek. Dne 25. decembra pa Martin Jože Žakelj, sin inž. Jožeta in ge. Jožetke roj. Debeljak. Botra sta bila inž. Ivo Majhen in ga. Mojca Majhen. Vse tri je krstil msgr. Anton Orehar.

Šrečnim staršem čestitamo!

Novi slovenski diplomant: Na Instituto Superior de Profesorado Nuestra Sra. de las Nieves je diplomiral Franci Uštar in postal profesor zgodovine in zemljepisa. Iskreno čestitamo.

Smrt. V Mendoza je 16. decembra 1977 umrla nenadoma devetletna Marija Karina Inés Fabjančič, hči Anatola in ge. Elide Elcira Isabel roj. Moč. Ubila jo je po nesreči elektrika. Pogreb je bil v soboto 17. decembra 1977 v Maipú. Prizadetim iskreno sožalje.

FRANCETU DOLENCU — v spomin

V ponedeljek 20. decembra 1977 je v poznih večernih urah umrl France Dolenc. Žalostna novica o njegovi smrti se je zgodaj naslednji dan razširila po vsem Velikem Buenos Airesu med številnimi prijatelji in znanci in nas vse navdala z globoko žalostjo.

Pokojni France Dolenc je bil rojen pred 66 leti na sorškem polju v Spodnjem Bitnju pri Kranju v znani Bolčevi družini, v trdni in vni kmečki družini. Bil je šesti otrok od devetih. Ker doma ni bilo dela za številno družino, se je zaposlil v tekstilni industriji Tekstilindus na Gaštelu pri Kranju, kjer se je od navadnega delavca povzpел v kratkem času do vodje skladišča in kontrol. Zaradi njegove izredne sposobnosti ga je lastnik podjetja g. Heller nameraval imenovati za administrativnega ravnatelja, a izbruh vojne prav tedaj je to preprečil. V tovarni je tudi doživel veliko tekstilno stavko l. 1936 in mogel od blizu videti in opazovati politične namene stavke — ne pa mezdne v korist delavcem. Prepričal se je o vsej lažni propagandi komunizma. Ne samo, da ga je spopal, temveč postal tudi neizprosno borec proti komunizmu.

V duhu komunistične kraljevske diktature

Pod tem naslovom je znani poročevalec Frankfurter Zeitung Andreas Razumovsky sredi decembra poročal o rumunskem disidentu pisatelju Paulu Goma, ki je prišel v Pariz s turistično vizo. Baje se ne misli vrniti domov, temveč je imel v Nemčiji zanimivo predavanje o sedanji politiki komunističnega režima pod vodstvom Ceausescuja v Rumuniji. Ta 43 letni rumunski pisatelj je namreč odločen nasprotnik diktatur ter je v posebnem pismu na visoke države in partijske funkcionarje poslal „manifest“, v katerem zahteva tudi za Rumunijo izvajanje človeških pravic. Zato ga nekateri imenujejo tudi „rumunski Solženicin“. Seveda je bil že parkrat v zaporu. Prvič ob ogrski vstaji, ko je izrazil svoje simpatije do ogrskih vseučilišnikov, iz česar je potem nastal ogrski oboroženi odpor. Bil je pregnan iz svojega kraja. V tem času je napisal svoj prvi roman „Ostinato“, ki ga sicer ne kaže velikega pisatelja, toda odločnega in zanimivega opisovalca rumunskih političnih razmer tega časa. Zanimivo je že to, da Goma spada med tiste rumunske intelektualce, ki so kljub političnemu porazu Čehov in Slovkov l. 1968 vstopili v rumunsko kom. partijo in zahtevali podprtje Ceausescuja, ker so pač gledali v njem to, kar zapadni svet še danes misli o njem, namreč: da pomeni odklon od Moskve in omiljenje komunizma. Mislil je, da bo Ceausescu nadaljeval svojo pot in šel v tej neodvisnosti naprej v dobro svojega naroda. Toda mesto tega, je Ceausescu utrdil svoj birokratizem in administrativni pritisk.

kar je dejansko pokazal l. 1944 pri organizaciji Gorenjskih domobrancev.

Kot zaveden protikomunist se je maja 1945 umaknil z domobranci na Koroško, kjer je tudi preživel begunska leta. Leta 1948 se je preselil z družino v Arg. in dobil zaposlitev v svoji stroki v tekstilni tovarni „INTA“.

Takšen je bil del njegove življenjske poti.

Ni pa s tem, da je pri Dravskem mostu odložil puško, opustil misel za celo v pomoč rojakom. Že v taborišču je pomagal pri taboriški upravi v ne-hvaležnem stanovanjskem odseku.

Po prihodu v Argentino se je pridružil organizaciji Katoliške akcije. Ves se je dal na razpolago slovenskemu dušnemu pastirstvu. Zlasti je sodeloval pri odboru Slovenske hiše, skrbel je za naš tisk v svojem okolju. Z veseljem je sodeloval pri organizaciji duhovnih vaj za moše. Tudi pri letošnjih, ko je bil zadnji dan pred svojo smrtjo v Slovenski hiši, je naročil zahvalno sv. mašo za uspeh duhovnih vaj in dodal še drugo za vse pokojne udeležence duhovnih vaj, katere je bil deležen tudi sam.

Vedno je bil na razpolago tudi župniku v fari v kateri je živel.

Tako kot pri poklenem delu, ga je posebno odlikovala vestnost, natančnost, zlasti red in predanost delu prav tako v družinskem in organizacijskem življenju. Zgled vernega, natančnega in vestnega moža.

Bil je mož vere. In iz vere je črpal moč v vseh življenjskih udarcih. Ko je pred 12 leti zbolel na srcu in tako postal invalid za službo, ne pa za molitev in dobra dela, ni obupal, temveč se je ves predal v boju voljo.

Le tako je mogel prenesti udarce, ko sta mu umrla sin in hči v najlepših letih življenja. Živel je v trdni veri, da se mu bo vse trpljenje stotero povrnilo.

Bil je poročen z gospo Marico roj. Zihrl. V srečnem zakonu se jima je rodilo pet otrok, trije sinovi in dve hčeri, od katerih se je z dvema že srečal v večnosti.

O vestnosti in predanosti v voljo božjo nam pove tudi izjava njegove žene gospe Mari: „Kako sem vesela, da je bil pred smrtjo na duhovnih vajah!“ Ob težki izgubi ljubljene moža, tiha sreča in veselje v neizmernem upanju večne sreče v Bogu, za kar se je pokojni France v življenju toliko prizadeval in bil nam vsem zgled.

Za vse to, zlasti za zgled tako globoke in neomajne vere in za zgled družinske ljubezni in požrtvovalnosti hvala Ti, France!

Gospoj Mari, vsem otrokom, bratu Matevžu in vsem sorodnikom iskreno sožalje.

Tvoji prijatelji!

BUENOS AIRES

Predstavitelj knjige F. Papeža

Na zadnjem kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije, 16. decembra 1977, je pisatelj, pesnik in esejist Fr. Papež predstavil svojo novo knjigo proze Zapiski iz zdomstva, ki je zdaj izšla pri SKA. Odprl je predavanje v imenu Literarnega odseka namesto vodje Papeža, predsednik SKA dr. Tine Debeljak, ki je poudaril važnost slednje novizije slovenske knjige v zdomstvu. Nato je dal besedo pisatelju. Ta je podal historiat pisanja knjige: kako je najprej hotel zbrati eseje, pa je zavrnil to misel, in vsebinsko že priob-

čeniš esejev ter nanovo napisanih povezal v eno samo dogajanje: podati je hotel duha zdomstva, kakor se izraža v Argentini. Pa tudi to ne v realistični obliki opisovanj dogodkov, kakor so se resnično dogajali, temveč pritegniti je hotel tudi realnost v potrdilo in izrazilo smisla duhovno zajetega zdomstva. Ker bomo o knjigi še govorili, danes samo registriramo njen izid in zanimivo avtorjevo razlaganje o rasti knjige, nje oznako ter svojega hotenja z njo. Debata se sicer ni mogla razviti, ker občinstvo še ni prebralo knjige, toda že dogodek izida nove leposlovne pripovedne knjige med nami je gotovo kulturno dejanje. Avtor je podpisoval na željo svoje knjige naročnikom in kupovalcem, katerim je prišla ta dan v roke.

S tem se je predavateljska sezona SKA zaključila do aprila l. 1978.

SAN MARTIN

Božičnica

Za božični dan so se rojaki iz sanmartinskega okolja brali, da bi slovesno praznovali Gospodovo rojstvo.

Ob 8.30 je bila sveta maša v zavodu Presvetege Srca nasproti Doma. Daroval jo je g. župnik France Bergant med katero je sanmartinski pevski zbor pod vodstvom g. Klemenčiča pel latinsko mašo.

Po končani službi božji so se pomaknili v Slovenski dom, kjer so se udeležili božičnega zajtrka z božičnim nastopom.

Božičnica se je pričela s petjem zbor. Nato so otroci prinesli svečke k jaslicam ter jih prižgali. Janez Dimnik je prebral božični evangelij. Sledila je recitacija Ljubke Šorli: Sveta noč, katero je podala Beti Rupnik. Sanmartinski dušni pastir je potem voščil vsem srečen božič, Stanko Oberžan je prebral nekaj misli iz božičnega govora Karla Mauserja, ki ga je imel za lanske božič v Clevelandu.

Nato je Janez Filipič povedal pesmico Ludovika Ceglarja: Božji Sin. Q. sebnio in v imenu odbora je vsem navoščil predsednik Doma France Zorec. Za konec je vsa dvorana zapela: Glej zvezdice božje.

CARAPACHAY

Zaključek tečaja

Leto za letom se vršijo v našem Domu mesečna predavanja, ki jih ima univ. prof. dr. Milan Komar za srednješolce in akademike. Povprečno se udeležuje teh predavanj dvajset tečajnikov. Tema predavanj zadnje leto je bila „naravni red in aktualizem“. Za zaključek so se zbrali polnoštevilno v soboto 17. decembra. Po končanem predavanju, so dekleta vse navzoče postregle, predavatelju pa so v znak priznanja izročili darilo. Razvil se je prost razgovor, zadonela je pesem, študentovski doživljaji in pa šola so se vrstili drug za drugim. Pred zaključkom so vsi navzoči prosili profesorja, naj bi se letošnje leto tečaj nadaljeval.

Občni zbor SFZ in SDO

Mladina, v našem Domu, organizirana v fantovski in dekliški organizaciji, je polagala letni obračun. Poročila so bila pozitivna, na žalost pa tudi negativna. Izvoljena sta bila nova odbora: na čelu odbora Dekliškega krožka je Marjetta Slabe, Fantovskemu odboru pa predseduje Franci Žnidar. Ogljubili so vsi navzoči v Domu vsestransko poživeti delo.

(Nad. na 4. str.)

takega nastalo po padcu Ceausescuja, bi se pač vrnili v Bukarešto. Toda Goma je govoril ves čas v svojem imenu, kajti noče veljati za kakega vodja disidentov, temveč je le eden izmed njih, in verjetno edini pisatelj. Poudaril je, da rumunski pisatelji žive pod drakonskim pritiskom, ni misliti, da bi se javno solidarizirali z njim. On sam je bil namreč po podpisu solidarnosti s podpisniki češkoslovaškega „Pisma 77“ zaprt več mesecev in so v ječi grdo delali z njim; pripomnil je, da mu je „namestnik notranjega ministra, Plesita sam, osebnio in svojeručno trgati kočine iz brade“. Nato so ga nekega dne z avionom poslali v Pariz. In tisti, ki ga primerjajo z Solženicinom, nimajo prav, kajti Solženicin je lahko vzel s sabo ves arhiv, iz katerega je nastal potem GULAG, dočim on ni smel vzeti prav ničesar.

Nato je prešel na gospodarsko, kulturno in politično oznako sedanjega rumunskega režima. „Pod njim je slabše kot v Stalinovi dobi.“ Število tajnih policistov se je od tedaj gotovo podvojilo, in oni so gospodarji dežele. Za časa Ceausescujevega nastopa je bilo videti, da je to nadzorstvo stopilo v ozadje, zlasti leta 1968, ko je narod stal odločno na njegovi strani v odporu proti Sovjetiji. Toda ta čas je že zdavnaj minul. Naravno čudo pa je postalo v zadnjih letih. Napihnjeni balon tako povelčanega „velikega gospodarskega vpona“ je počil. Ceausescujeva politika po Leninovem načelu „industrializacije za vsako ceno“, je državo razmatala in narod sproletarizirala. „Naravnost blaznost je bila gradnja velikih jeklen in kemičnih industrij, za ka-

(Nad. na 4. str.)

SLOVENCI V ARGENTINI SLOVENCI
PO SVETU

(Nad. s 3. str.)

Polnočnica

Kakor vsako leto, je bila tudi letos lepo obiskana polnočna sv. maša, katero je daroval duh. vodja M. Borštnar. Sodelovanje pri maši in praznično vzdušje pa je dvignilo mogočno ljudsko petje božičnih melodij.

Božični sestanek mladine

Na sveti dan popoldne se je zbralo v Domu ob jasicah četrdeset mladih iz naše okolice. Namesto zadržanega duhovnega vodja, je podal božično misel Franci Znidar, ki je v svojem govoru poudarjal v glavnem, „kaj pomeni za nas mlade božič. Naj ne bo za nas božič samo to, da odpiramo s hrúščem steklenice sidre, ali morda tudi postavimo drevesček v jedilnico, kot je navada mnogih katoličanov okoli nas. Za nas pomeni ta praznik, da se res odpremo, preobnovimo in prevzgojujemo v dobro.“ Sledil je nato razgovor, petje, medtem so pa bili navzoči postreženi s prazničnimi dobrotami.

PRISTAVA (Castelar)

Sklep Prešernove šole

Bil je v nedeljo 4. decembra 1977. Ob 19. uri se je zbrala vsa šolska mladina z učiteljskim zborom k slovesnemu zaključku šole. Gdč. Mija Markež, ki že nad 20 let vzorno vodi to šolo, je za uvod pozdravila starše in mladino ter vse navzoče in v jedrnatih besedah opisala ves potek šolskega dela v minulem letu. Iz njenega poročila posnemamo, da je šola na Pristavi v šolskem letu 1977 obiskovalo 47 učencev. Šola je obiskala tudi nesreča, katere žrtev je bil učenec Marcelo Križ. Po njegovi smrti se je število učencev zmanjšalo na 46. Uspehi so bili prav dobri. Šola so končali tiste učenci: Marko Gaser, Oman Jani, Slak Dani, Lazar Mihael, Češarek Lučka in Malalan Marjanca. Šolski zbor, ki ga vodi in vodi ga. Anka Savelli-Gaser, je ubrano zapel nekaj pesmi. V imenu odhajajočih se je od učiteljstva poslovila in se zahvalila Marjanca Malalan. Sledila je razdelitev spričeval in spominskih nagrad. Predsednik krajevnega šolskega odbora Polde Golob se je lepo zahvalil učiteljicam in katehetu za ves trud in za vso ljubezen, požrtvovalnost, izkazano mladini in s tem tudi pristavski srenji. Zahvalil se je tudi staršem za sodelovanje in za gmočno pomoč šoli. V učiteljskem zboru so to leto delovali kateheti č. g. Matija Lamovšek, voditeljica šole gdč. Mija Markež, gospe Vida Pograjc in Anka Savelli Gaser ter gdč. Jožica Kopač in Marija Kopač.

Prihod sv. Miklavža

Po zaključku šole je mlado in staro napolnilo veliko dvorano in nestrpno pričakovalo. Dolgo ni bilo treha čakat, ko se je po dokaj peklenski muziki pripodilo na oder krdele parkljev, ki so povzročili oglušujoč trušč in preplah, ki se je podelilo šole s prihodom sv. Miklavža. Pred njegovim prihodom so se napolnili oder škrtateljci, ki so bili zelo dostojni in potem angelčki, ki so bili videti zelo plahi, ker smo jih zelo slabo slišali. Sv. Miklavž se je kar iz nebes spustil na oder in je najprej imel lep nagovor, v katerem je zlasti poudarjal medsebojno ljubezen ter spoštovanje in pokorščino staršem. Po govoru je začel deliti darila in v resnici je bil bogat in radodaren. Seveda so med delitvijo tudi parkeljki kazali svoje znanje, poznanje in prakso. Večer je bil prav prijeten, vendar ne za vse. Je bilo le preveč preplaha med malimi. Bilo bi zelo na mestu, če bi v bodoče prireditelji omejili število repatih kosmatinov in njihovo divjo akcijo.

V DUHU KOMUNISTIČNE...

(Nad. s 3. str.)

tere je bilo treba dovažati prvine iz Indije in Brazilijske. Samo jeklarne veljajo državo dnevno dva milijona levjev.“ Podal je primerjavo s podobnimi metodami v Nemčiji, Poljski, na Ogrskem, toda tam delajo razumno in v okviru svojih možnosti. — V kulturnem pogledu je rekel Goma, sedaj ne gre tolik pritisk na intelektualce, kajti teh se režim ne boji. „Naši intelektualci so lahko nadarjeni in pogumni, toda niso organizirani in nimajo nobene socialistično demokratične tradicije, na kateri bi mogel nastati odpor proti vsemogočnemu državnemu pritisku. Prav zato, ker „Rumunija sploh nima nobene komunistične tradicije, je bilo tako lahko v njej ustali totalitarni sistem te ideologije.“ V tem pogledu ni primerjati Rumunijo ne s Poljsko in ne s Češko, dekabristično tradicijo in pozneje anarhistično gibanje. Za Rumunijo je značilno v primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi bloki, da ni v njej sovjetske zasedbene oblasti, kar je „za nas še toliko večja sramota, kajti v vseh pogledih je pri nas slabše, kakor v kateri koli zasedeni deželi.“

Rumunska tradicija je — tradicija kraljevske diktature. Tako tudi Ceausescu vedno bolj in bolj prehaja v to, da zgradi svojo „osebno diktaturo s kraljevskimi atributi“. Kot najbližji podobni primer navaja Goma nastanek „cesarja“ Bokasa v Centralni Afriki. Danes bi se v Bukarešti nihče ne začu-

jo. Je kar dovolj, če se jih nekaj pokaže in nato zapuste oder ter se tu pa tam pojavijo, kadar pridejo na vrsto „izbrani klijenti“. To bi bilo zelo priporočljivo zavoljo malih otrok, ki naj uživajo ob Miklavžu in angelčkih.

Pristavski večer

Ta večer naj bi bil nekaj nadomestek za odpadli Pristavski dan. Bil je v soboto 10. decembra 1977 in se je začel z dokajšnjo zamudo, vendar ne po krivdi prirediteljev.

Prvi del večera je obsegal lep kulturni program in sicer koncert dveh pevskih zborov. Prve so nastopile „Mladenke Gallusa“. Pod vodstvom ge. Anke Savelli-Gaser so zaplele dve španski narodni, eno argentinsko, Brahmsovo uspravanko, več slovenskih narodnih in umetnih pesmi, eno črnsko in eno češko narodno. Zapele so jih zelo lepo in so bile deležne močnih aplavzov.

Po kratkem odmoru se je na oder pokazal Coro polifónico de Merlo. Predstavil in pozdravil ga je v imenu odbora Pristave in vseh navzočih Miha Gaser. Posebej je predstavil dirigenta zbora g. Miguel Villagra. Program je obsegal črnske ameriške pesmi, „suite argentina“, božično francosko pesem, ameriške narodne pesmi, nemške narodne in Telemannovo Alelujo.

Sporod je bil zelo pester in odlično zapet. Zbor je štel takrat 16 ženskih in 11 moških glasov. Je zelo dobro izvežban in vsaka pesem do podrobnosti preštudirana. Glasovi so ubrani in močni, a niso kričavi. Dirigent g. Miguel Villagra v resnici zasluži priznanje in pohvalo odličnega dirigenta. Zbor je bil nagradjen z močnimi in dolgotrajnimi aplavzi in je moral na koncu „še nekaj dodati“.

Koncert je bil zelo posrečen, lep kulturni užitek in zelo primeren zaključek kulturnega dela na Pristavi. Priznanje in zahvala tudi kulturnemu referentu Društva Pristava, ki je večer zamislil in organiziral in sam nosil težo dela.

Priateljska večerja

Po koncertu je bila priateljska večerja, ki je bila letos namenjena počastitvi bivših in sedanjih učiteljev Prešernove šole na Pristavi. Udeležba je bila lepa. Med večerjo se je v imenu odbora Društva Pristava in v imenu staršev in lepem govoru dr. Julij Savelli zahvalil učiteljem in učiteljicam ter katehetu za njihovo vzorno in požrtvovalno delo, ki ni plačano in se plačati ne more prav zaradi izrednih naporov in žrtve učiteljstva. Bog bo te žrtve in to delo najbolj pravično in bogato poplačal. Naj nam On poskrbi takih ljudi tudi za bodočnost, ki bo v tem pogledu vedno težja. Zato bomo morali vso pozornost posvetiti našim absolventom tukajšnjih učiteljskih in jih pritegniti k aktivnemu sodelovanju. V imenu učiteljskega zbora se je zahvalila voditeljica Prešernove šole gdč. Mija Markež. Nekaj spodbudnih besed in zahvale je spregovoril tudi bivši učitelj na Pristavi Pavle Rant.

Večerja je potekla v prijetnem družinskem in priateljskem razpoloženju.

Silvestrovanje

Bilo je vesel zaključek vseh težav, skrb in naporov, ki so jih imeli odborniki in sodelavci s Pristavo, pa vsak gost zase. Ob zvokih slovenskega ansambla, ki je privabil izredno število gostov, se je razvijalo veselo razpoloženje, da smo pozabili na tegobe in težave preteklega leta in stopili v novo leto dobre volje, z novimi upi in z odločno voljo vztrajati in nazylic vsem težavam — delati kot doslej za našo osebno srečo in zdravje in napredek naše pristavske in slovenske skupnosti.

dil, če bi Ceausescu pri seji vlade nastopil z zlatim žezlom in ustanovil svojo dinastijo. On se namreč da rad spremljati od svojega sina kot da je njegov prestolonaslednik in tudi pri svojih potovanjih v inozemstvo zahteva zanj take časti, ki prestolonasledniku pritičejo. „Popolnoma ustavno in legalno bi tako lahko kronal sebe za prvega komunističnega kralja v zgodovini“. — Prav v zadnjem času je rumunski diktator uvedel v svoji dvorni okolici naslove, uniforme in etikete, da pripravi svoj zadnji korak v to smer „kraljeve diktature iz l. 1930“. Takšne kot tedaj, ko je „operetni kralj Karl II (Hohenzollern) razpustil parlament in skušal vladati z vojaštvom in policijo. Tako bi bila vzpostavljena spet doba mitičnega oblikovanja oficijelne Rumunije, ki je bila doslej v tem pogledu — legendarna nacionalna zavest — zapostavljena. Rumunski intelektualci pa so vedno pripravljeni podrediti se in se angažirati. Oni bi se čutili še vedno privilegirani, ko bi odpeli svoje himne in dolžne slavonspeve oblastem. — Kljub temu, omenja Goma, „se doslej še ni našel rumunski umetnik, ki bi napravil dvajset metrov visok spomenik Ceausescuju in njegove žene v krogu svojih herojev za procelje novega državnega gledališča“. Sploh sta gledališče in film pod tem režimom najbolj prizadeta in sta izgubila svojo nekdanjo svetovno pomembnost.

Oledenlost klime v Rumuniji prizadeva ves narod, najbolj pa — delavca. Med delavci pa najrevnejše izmed njih,

ZDA

Mladi Peter Velikonja vstopa v svet umetnosti

Sin univerzitetnega profesorja dr. Jožeta Velikonje in vnuk pok. pisatelja Narteja Velikonje, 16-letni Peter Velikonja vzbuja v ZDA pozornost kot izreden glasbeni talent. Kot oboist in komponist moderne glasbe v državi Washington nima tekme. Letos je končal srednjo šolo in se pripravlja na študij glasbe; verjetno bo šel v Chicago.

Oktober 1977 je bil izbran za solista v sinfoničnem orkestru v Seattle. V začetku decembra je zmagal na festivalu mladih glasbenikov, ter bo imel v februarju, to je prihodnji mesec, samostojni koncert.

Prepričani smo, da bo mladi Peter z močno voljo vztrajal na trdi poti umetniškega vzpona in se bomo vsi Slovenci veselili z njim, ko bo s svojim talentom stopil pred mednarodno glasbeno občinstvo. Z najboljšimi željami bomo spremljali njegovo pot tudi Slovenci v Argentini.

Po športnem svetu

JUGOSLOVANSKA roketna reprezentanca je v Tivlisu v Gruziji na turnirju „Zarja vstoka“ zasedla drugo mesto za olimpijskimi zmagovalci Sovjeti in pred svetovnim prvakom Romunijo. Romunijo so premagali s 14:18.

KIJEVSKI DINAMO je postal 40. sovjetski prvak v nogometu. V štiridesetih letih sovjetskega nogometnega prvenstva so Kijevčani osvojili naslov prvaka osemkrat. V tridesetih kolih so samo enkrat izgubili, zbrali so 43 točk, zabili 51 golov, nasprotniki pa so jim le 12-krat natresli mrežo.

BUENOSAIREŠKI košarkarski klub Obras Públicas je priredil novoletni turnir, na katerem so poleg gostitelja igrali paragvajski reprezentanca, reprezentanca iz Sao Paula in Reliable Lumble iz Los Angelesa. Tekmovanje je bilo med zadnjimi tremi, ker je paragvajski ekipa bila dosti slabša od ostalih. Prvo mesto je osvojila ekipa Reliable Lumble, ki je v finalni tekmi premagala Obras s 98:89. Ekipa iz Sao Paula je bila tudi hud nasprotnik, saj je Obras zmagal le s košem razlike: 87:86. In zmaga bi bila braziljska, če bi v zadnji sekundi žoga, ki se je sprehajala po košem obroču, ne padla ven.

V MILANU se bosta 7. januarja srečala svetovni boksarski prvak poltežke kategorije Argentinec Miguel Angel Cuello in evropski prvak Mate Parlov iz Pulja. Cuellov manager Umberto Branchini je uradno zaprosil Evropsko boksarsko zvezo za menjavo sodnika Sida Nathana, iz Anglije, ker da „njegova narodnost ne jamči nepristranosti sojenja“.

SMUČARSKO GIMNAZIJU so po zgledu avstrijske gimnazije v Stamsu ustanovili tudi v Franciji, v Moutiersu, ki je znano smučarsko središče. Prvi obiskovalci bodo nadarjeni smučarji; šolsko leto bo trajalo od aprila do novembra, da bodo mogli mladi smučarji brez škode za svojo izobrazbo nastopati na tekmovanjih.

IZZA ŽELEZNE ZAVESE

„Slišal sem, da zbira Brežnjev smešnice o sebi.“
„Da. In tudi ljudi, ki jih pripove Pk.dujejo.“

industrijskega in rudniškega delavca. Prav plast, iz katere bi si rad po zgledu afriškega cesarja dal skovati svojo krono. Prav tu pa se je razmerje zadnjih let zaostri. „Kraljevi diktator je zdaj dosegel bolj kot za časa stalinista Geroghua-Deja to, da ima ves narod proti sebi. Ni se pisalo o tem, kako drastične so bile represalije letošnjo jesen ob uporu rudarjev v rumunskih rudnikih. Več tisočev je bilo deportiranih.“

Najbolj preprosto ljudstvo danes od klanja svojega predsednika, da, naravnost sovraži ga. Rumunski delavec se namreč zaveda, da se mu godi sedaj vse slabše, kakor njegovim nemščim, poljskim, češkim in celo sovjetskim „tovarišem“. Poleg tega pa se je nekdanja v svetu razglašena doba heroja Ceausescuja, odpornika proti sovjetski sili, spreobrnila naravnost v groteskno nasprotje. „Če bi sedaj grozil kakšen sovjetski prehod preko države — recimo v Jugoslavijo — bi ne našel gotovo nobene ovire.“

Goma pravi ob koncu: Sicer se Ceausescu daje pred svetom še vedno slaviti kot protigralec sovjetov, kar mu prinaša samo dvomljiv prestiž. Če v zunanji politiki noče biti sicer prostovoljni podložnik Rusov, kakor so možje, ki imajo podobne položaje v Vzhodnem bloku, je vendar njih tovariš: on je Rumunijo napravil za nekakšen Hongkong sovjetske države, ki še vedno nastopa Brežnjevemu režimu v korist, recimo „na polju mednarodne špijonaže.“

Obvestila:

SOBOTA, 7. januarja:

Berazategui: mladinski piknik, kopanje, šport, večerja-asado, ples in prosta zabava.

NEDELJA, 29. januarja:

Prireditelj Duhovnega življenja na slovenski Pristavi.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

Prosimo, ne čakajte s
plačilom naročnine!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 628-4188.

Dekle - Fant

BERAZATEŠKA MLADINA

TE VABI NA

PIC - NIC

ki bo v soboto, 7. januarja 1978, na vrtu Doma.

Na sporedu: BAZEN

VSE PANOGE ŠPORTA

Za večerjo: ASADO

PLES

PROSTA ZABAVA

Pridi, te pričakujemo!

SLOV. DOM BERAZATEGUI

Ul. A. Lanz (x 1 y 34)

KREDITNA ZADRUGA SLOGA

sporoča:

zaradi letnih počitnic tukajšnjih pokojninskih uradov, bo tudi odsek pokojninske posveovalnice, ki deluje v okviru SLOGE, do nadaljnjega obvestila zaprt.

Denar ni vse!

So še druge veliko važnejše dobrine, kot npr. zdravje! Sloga vam skuša vedno svetovati najboljše. Skozi vse leto vam priporoča pametno varčevanje, sedaj, ko se bliža čas počitnic, pa vam svetuje: pazite na svoje zdravje! Konec tedna v prijetnem domačem okolju na letovišču SLOGA v Villa Udaondo bo vašemu zdravju v veliko korist. Postrežbo z domačo hrano in hladno pijačo ima letos na skrbi družina Andrejakova. Večje družbe in družine, prijavite se za kosilo ali večerje na T. E. 659-1307 ali 658-6574.

To so vrata Gospodova,
tukaj vstopajo pravični...

Vsem znancem in prijateljem sporočamo, da je 19. decembra 1977. neopazno odšel od nas po plačilo k Večnemu v 65. letu starosti naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, svak, stric, gospod

Franc Dolenc

Njegovo utrujeno telo čaka vstajenja na pokopališču Flores. Zahvaljujemo se vsem atomim prijateljem in znancem, ki so se prišli posloviti od njega, darovali cvetje, nas tolažili in ga spremljali na zadnji poti.

Posebna zahvala msgr. Antonu Oreharju za pogrebno sv. mašo in poslovinne besede ter za vodstvo pogreba.

Priporočamo ga vsem v molitev in v blag spomin.

Žalujejo:

žena Marija roj. Ziherl
sinova Marjan in Miha z ženo Isabel
hčerka Helena por. Seršen z možem
Juretom
vnuki: Gabrijel in Ivana
brata: Matevž, Pavle,
sestra: Minka por. Janšar,
Ivanka por. Šuta, Tončka por.
Kuralt,
in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Cleveland, Chicago, Francija, Škofja Loka, Žabnica pri Škofji Loki, Spodnje Bitnje pri Kranju, Ljubljana.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires,

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Argentino
Correo
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.362.266

Naročnina Svob. Slovenije za 1. 1978:
za Argentino: \$ 8.500.— (850.000), pri pošiljanju po pošti \$ 9.500.— (950.000);
ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 25 USA dol.; obmejne države Argentine 20 USA dol.; Avstralija 31 USA dol.; Evropa 28 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 19 dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

SLOVENSKA RADIJSKA ODDAJA
IMA SPREMENJEN URNIK

Od začetka decembra do konca marca bo od 15.30 do 16. ure na radio ANTARTIDA.